

40 let obchodníkem s poštovními známkami a znalcem (3)

V minulém pokračování jsme si připomněli rok 1950, který u nás přinesl velikou změnu ve filatelistickém životě. Nový poučovací režim zestátnil (= ukradl) soukromé filatelistické obchody, z nedávno založeného podniku Orbis vyjmul úsek poštovních známek a převedl jej do nově zřízené Poštovní filatelistické služby za zreorganizovanou dosavadní spolkový život sběratelů. Na konci toho roku bylo ukončeno vydávání časopisu Československá filatelie a namísto něj začal vycházet časopis Filatelie. To vše pod heslem „filatelie – lidová zábava pracujících“.

FRANTIŠEK BENEŠ

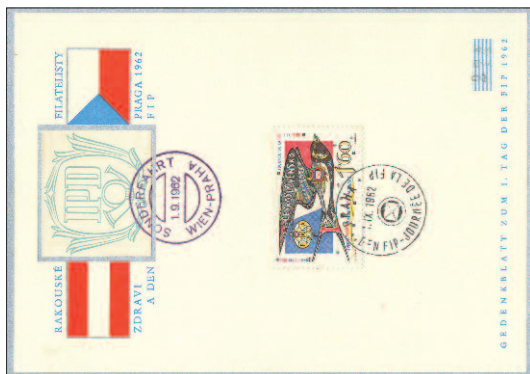
Já si tu dobu samozřejmě nemohu pamatovat, protože jsem se narodil až o pět let později. Ke známkám jsem poprvé přičichl jako čerstvý absolvent první třídy základní školy na pardubickém sídlišti Dukla, kde jsme tehdy s rodiči bydleli. O prázdninách jsme se odtud přestěhovali do Prahy, kam byl tatínek jako důstojník-stavař přeložen. Na existenci poštovních známek a že se dají sbírat mne upozornil tatínekův otec, tedy můj dědeček František **Beneš nejstarší**, který mi tehdy dal malý kapesní zásobník s různými námětovými sériemi. I když už je to víc než šedesát let, dodnes si vzpomínám, jak v letním prázdninovém dnu sedím na schůdku před vchodem do dvouletkového domu v ulici Mydlářka v pražských Dejvicích, znovu a znovu si zálibně prohlížím svou novou „sbírku“, z vedlejšího vchodu vyjde stejně starý kluk, zvědavě mi nakoukne přes rameno a že taky sbírá známky. A tak jsem ten den v Praze získal prvního kamaráda a stal se filatelistou.

Výstava PRAGA

O těch prázdninách jsem se taky poprvé setkal s Pořísem. Bylo to na Světové výstavě poštovních známek **PRAGA 1962**. Vyrázili jsme na ni celá rodina a mám z toho dodnes památku – ve stánku Pořisu jsme si koupili výstavní celinovou obálku, kterou jsme všichni podepsali a pak si ji poslali poštou domů.

Filatelistou jsem tehdy byl sotva pár dní, ale potěšilo mne, že je na výstavě pořádán Den mládeže.

Jako kluk (navíc z rodiny důstojníka) jsem nejspíš nikdy neviděl cizince ze Západu - až na výstavě, kde návštěvníci mezi sebou mluvili mnoha jazyky.

Stejně jako mnoho dalších návštěvníků jsem si pořídil propagační „fotopohlednici“ a až po letech jsem si všiml, že „Modrý Mauritius“ na ní nemá nápis POST OFFICE, ale POST PAID; takový omyl je na světové výstavě překvapující.

Je hezké, že všichni čtyři členové naší rodiny, kteří jsme se před dvašedesátí lety na obálku podepsali, jsme filatelii zůstali věrní po celý život. Tatínek a maminka se stali obchodníky se známkami, stejně jako já, tatínek a já navíc i filatelistickými znalci. A sestra Helena sbírá alespoň historické pohlednice. A tím to nekončí - známkám se věnují i moji synové František nejmladší a Filip.

A když už jsem tuhle velkolepou výstavu zmínil, stručně i o dalších. Ty už pořádal Svaz Československých filatelistů, nově založený v roce 1965, tedy tři roky po historicky první světové výstavě poštovních známek na celicím světě, tedy té slavné PRAGA 1962.

Jako spolupracovník organizačního výboru jsem dostal plastový odznáček-sponku, kterou jsem si hrdě připnul na tričko a díky ní jsem na výstavu mohl zadarmo chodit každý den – a taky jsem to využíval! Bylo mi třináct a známky hrály v mém životě důležitou roli.

Upomínka na 30. květen 1965, den založení SČSF.

O tři roky později, při zahájení výstavy **PRAGA 1968**, jsem jako člen kroužku mladých filatelistů při ZDŠ na dejvickém náměstí Svobody, vedeného předsedou Komise mládeže SČSF Antonínem **Oktábem**, kytici na tribuně vítal čestného hosta Umberta **Nobileho**. Byl jsem zpočátku trochu zklamán, že mi byl „přidělen“ zrovna tenhle tehdy mi neznámý menší starý holohlavý pán, když kamarád vedle předával kytici prezidentu Svobodovi. To se změnilo když mi pak někdo z pořadatelů řekl, že Nobile je jedním z hrdinů Běhounkovy knížky *Trosečníci polárního moře*, kterou jsem měl rád.

To slavnostní zahájení mi připomíná obálka s výstavními známkami a razítky a podpisem Ludvíka Svobody.

V tom šťastném období uvolnění jsme na výstavě měli možnost spatřit mnoho dosud nevidaných pomůcek a publikací na stáncích zahraničních obchodníků, kteří tak s přehledem konkurovali nabídce Pofisu.

K výstavě Pofis vydal obsáhlou „bílou“ publikaci se zlatým lo-gem, která je dodnes zastoupena v knihovně mnoha filatelistů.

Zřejmě neplánovaně POFIS na výstavě získal možnost dovézt plastové pošetky Hawid, a tak vznikl tento improvizovaný - strojem psaný - propagační materiál.

Výstava PRAGA 1968 byla i kolébkou balonového létání u nás. Právě k její propagaci byl u nás zhotoven první plynem (byl to svítíplyn) plněný balon. Už před výstavou a pak v jejím průběhu balonů přepravujících poštu vzletlo víc.

Některé zásilky byly adresovány na organizační výbor výstavy, který sídlil na stejné ulici jako POFIS, jen číslice 1 a 3 v číslech orientačních měly prohozené.

Balonové lety posloužily i ke shromáždění prostředků na dobročinné účely, konkrétně ve prospěch německé a rakouské SOS vesničky, které byly inspirací pro zřízení takové vesničky pro osiřelé děti i u nás.

Někteří nadšení aerofilatelisté získali na obálky podpisy významných osobností spojených se vzduchoplavbou, na tuto se podepsal Wolfgang von Zeppelin...

...a na tuhle malíř Kamil Lhoták, autor řady známkových emisí a celoživotní příznivec balonového létání.

Balonovou poštu měl rád i můj starší přítel, malíř, fotograf a nadšený aerofilatelista Tomáš Vosolsobě, který léta pracoval pro Poštovní muzeum. V roce 1968 sám sobě odeslal několik aerogramů.

Bobetina

Pošty bylo balony přepravováno hodně, jak je vidět na plném pytlí poštovního úřadu Praha 022 nakládaném právě do koše před startem. Vpravo nahoře je podpis pilota.

A na tomto snímku jsou posádky balonů při podepisování zásilek a suvenýrů - zájem o ně byl tenkrát obrovský. Odehrávalo se to na pražské Letenské pláni, což lze snadno poznat podle funkcionalistického bloku třinácti obytných domů (lidově zvaného Molochov) v pozadí.

PRAGA
1968

SVĚTOVÁ VÝSTAVA
POŠTOVNÍCH ZNÁMEK

SVĚTOVÁ VÝSTAVA
POŠTOVNÍCH ZNÁMEK

PRAGA
1968

SVĚTOVÁ VÝSTAVA
POŠTOVNÍCH ZNÁMEK

SVĚTOVÁ VÝSTAVA
POŠTOVNÍCH ZNÁMEK

PRAGA
1968

SVĚTOVÁ VÝSTAVA
POŠTOVNÍCH ZNÁMEK

20cigaret

20cigaret

20cigaret

čstp
Kčs 6,-

čstp
Kčs 6,-

čstp
Kčs 6,-

20cigaret

20cigaret

20cigaret

1968
PRAGA

1968
PRAGA

1968
PRAGA

Výstavou tehdy žila celá veřejnost a byla propagována i dnes už těžko uvěřitelnými způsoby – dokonce byly na její počest připraveny i cigarety! Zda došlo i na jejich prodej si nepamatuju (bylo mi tehdy 13) a připomenout si je tak můžeme už jen unikátní částí tiskového listu jejich obalu. Více by nám snad mohli prozradit sběratelé cigaretových krabiček.

MERCI, MR. HILL!

chanson

Český text BOHUSLAV NÁDVORNÍK • Anglický text IVO HAVLŮ
 Francouzský text a hudba JAN SEEHÁK

Giocoso

mf Verse A

1. O pěkných pár let zpá-ky máj právé tu byl když
 1. In May in eighteen for-ty o-ver in Eng-land, en
 1. En mille huit cent qua-ran-te, au mois de mai, en

vy-mys-lel si znám-ky pa-ň u-či-tel Hill. A
 May in eighteen for-ty o-ver in Eng-land as
 mille huit cent qua-ran-te, au mois de mai, mes

rok co rokv tenhle čas vzpo-mí-nán je zas a zas
 all philatelists know Mister Rowland Hill from Al-bi-on
 chers collection neures notre sort a'é-té dé-ci-dé

pan u-či-tel Hill, ten, kte-rý to teh-dy byl.
 pas-ted the first stamp. Thanks to him Prague has a show
 au mois de mai, au mois des a-mou-reux,

pan u-či-tel Hill, ten, kte-rý si známky vy-mys-lil.
 Prague invites you now to a world wide phi-la-te-lie show.
 au mois de mai, au mois de tousles a-mou-reux.

Refrain (A. D.)

Mis-ter Hill, dí-ky vám! Mis-ter Hill dí-ky vám.
 That's why we all thank you. That's why we all thank you.
 Et c'est pour-quoi mer-ci, mer-ci mille fois, mer-ci.

za ten ná-pad, kte-rý skvě-lý byl.
 Thank you for your stamp Mis-ter Rowland Hill.
 mer-ci and thank you, Mis-ter Rowland Hill,

Ne-slou-žil krá-li jeh a ně-co dal nám všem.
 The stamps are our treasure collecting's our pleasure
 carpour nous sans toi il n'y aurait pas de jole!

Tak te-dy dí-ky, Mis-ter Hill. 2. Co
 so thank you once more dear Sir Hill. 2. That
 C'est pour-quoi mer-ci, Mis-ter Hill. 2. En

3. A (parlando)

vrou-ci, Mis-ter Hill!
 thank you, Mis-ter Hill!
 mer-ci, Mis-ter Hill!

K vystavě byla složena píseň Díky pane Hille! kterou na gramofonové desce vydalo nakladatelství Panton.

B. NÁDVORNÍK
 J. SEEHÁK
 I. HAVLŮ

SVĚTOVÁ VÝSTAVA POŠTOVNÍCH ZNÁMEK
 WORLD STAMP EXHIBITION
 EXHIBITIONNIALE DE TIMBRES - POSTE
 PRAGA 1968

CHANSON

MeRci

Mr. Hill!

Na druhé straně desky vyšla „Znělka PRAGA 68“ (na YouTube jsem ji bohužel nenašel).

Einladung

Die Arbeitsgemeinschaft Philatelie Dresden-Nord und der Freundschaftskreis DDR-CSSR zeigen am 23. und 24. März 1968 eine

BRIEFMARKEN-AUSSTELLUNG
 unter dem Motto

»Besucht die PRAGA 1968«
 (Briefmarken-Weltausstellung in Prag)

in dem Kulturhaus der Deutsch-Sowjetischen Freundschaft »Puschkinhaus«, 8023 Dresden, Alexander-Puschkin-Platz 1.

Zu der Eröffnung dieser Ausstellung am **Sonnabend, dem 23. März 1968, 9 Uhr**, gestatten wir uns, Sie herzlichst einzuladen.

Haase
 Leiter des FK DDR-CSSR

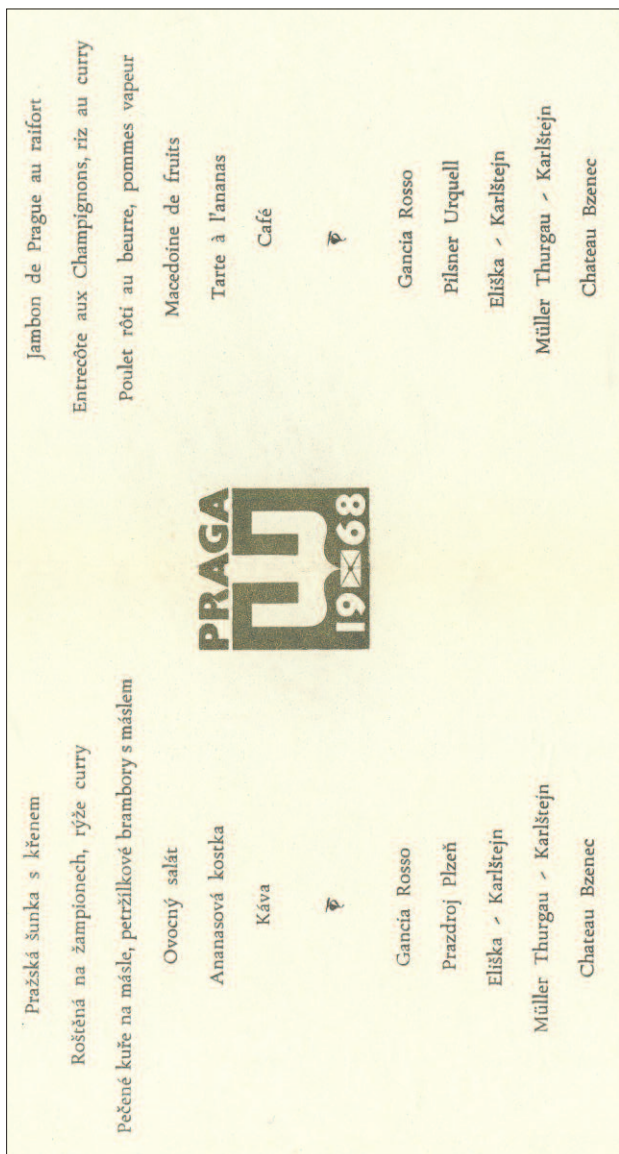
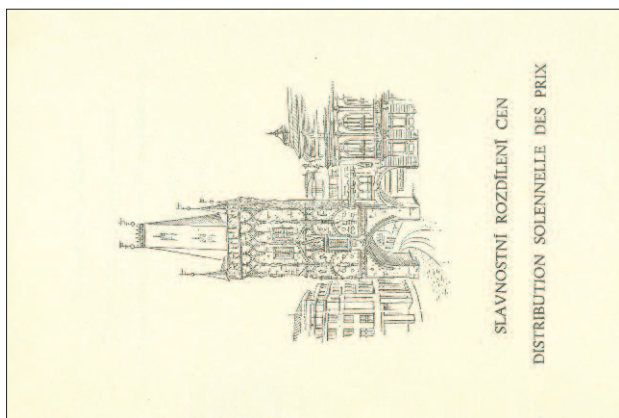
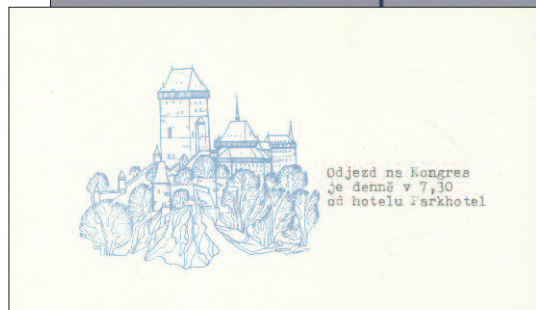
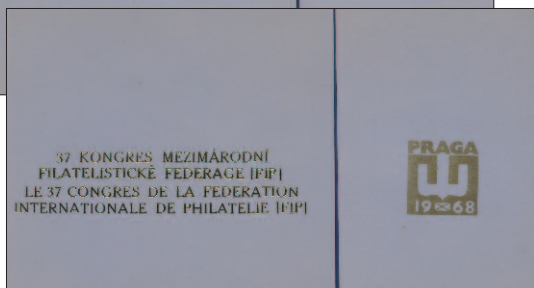
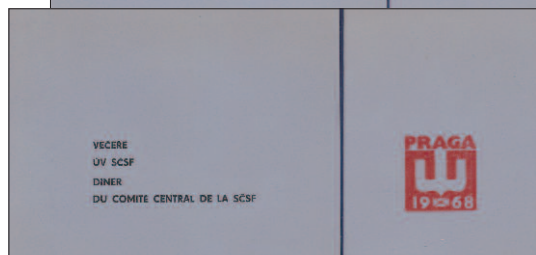
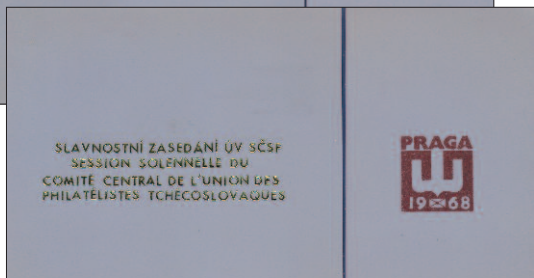
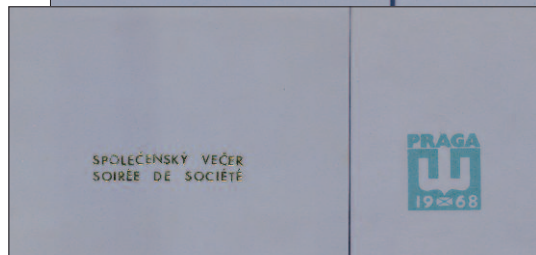
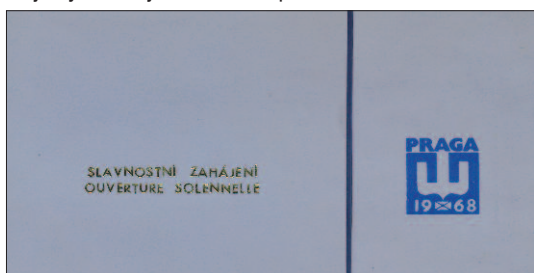
Martin
 stellv. AG-Leiter Dresden-Nord

Výstava se těšila velkému zájmu zahraničních filatelistů, které na ni zvaly propagační materiály v mnoha jazycích. Vlevo je pozvánka pro soudruhy z NDR.

K čemu sloužila látková nášivka s logem výstavy jsem nezjistil.

Organizační výbor výstavy připravil řadu pozvánek, z nichž se naprostá většina zřejmě nedochovala, proto je vyobrazujeme. Jsou z pozůstalosti L. Dvořáčka.

Jídelní lístek slavnostní večeře u příležitosti předání cen dne 29. června 1968.

Pro organizační výbor výstavy byly vydány vjezdové a parkovací karty. Kolik se jich asi dochovalo do dnešních dnů?

Kdo si na výstavě koupil některý ze známkových sešitků vydaných Pořisem, rozhodně neprohloupil – už mnoho let se prodávají tisíckrát, ba dokonce i 3.000x draž, než kolik tehdy stály!

Jestliže symbolem výstavy PRAGA '62 byl aršík „Velké prádlo“, který si koupil málokdo, a tak je dodnes drahý, o šest let později to byl PL „Růžencová slavnost“, který jsme si už poúčení koupili všichni, a tak je dodnes levný...

Výstavám z let 1962 a 1968 jsem v tomto pokračování věnoval hodně pozornosti, protože byly pro mne výraznými milnicí - v roce 1962 jsem začal sbírat známky a v roce 1968 jsem se stal opravdovým filatelistou. Nedlouho poté mého tatínka vyhodili ze zaměstnání (bylo mu 37 let a byl podplukovníkem ČSLA), což mělo pro naši rodinu řadu negativních důsledků, ale i jeden pozitivní - oba jsme se ještě více uchýlili ke známčám.

Nedlouho po skončení výstavy přišla studená sprcha v podobě „bratrské pomoci“ vojsk Varšavské smlouvy. Naděje na demokratizaci se začaly rozplývat. Část zbylých vstupenek na výstavu v podobě dopisnic posloužila k otkisování poštovních razítek „Jsm s vámi“.

POKRAČOVÁNÍ

